

Opredelitev kriterijev za vrednotenje konstrukcije pohištva

Defining criteria for evaluating the structure of furniture

doktorska disertacija
mentor: prof. dr. Jože Kušar

Bistveni del doktorske disertacije predstavlja model za vrednotenje kakovosti sedežnega pohištva v fazi razvoja in proizvodnje. Uporaben je za oblikovalce, konstruktorje, proizvajalce, trgovce in kupce. Definirani so katalog zahtev, sistem ocenjevanja in predlog za način prikazovanja rezultatov, s pomočjo identifikacijskega lista. Ta vsebuje podatke o realni kakovosti izdelka in kot tak omogoča trgovcu in kupcu presojo uporabne vrednosti, primerljivosti s konkurenčnimi izdelki ter primerljivost glede na odnos med ceno in kakovostno. Hkrati predstavlja proizvajalcu vodilo za višjo kakovosti pri bodočih izdelkih.

S pomočjo verifikacijske raziskave na konkretnem primeru stola Rex smo dokazali splošno uporabnost postavljene metode za vrednotenje sedežnega pohištva v fazi testiranja končnega izdelka.

Po oceni strokovnjakov je zahodnoevropska industrija nekonkurenčna predvsem zaradi slabe kakovosti izdelkov. Najbolj problematična sta dizajn in precizna izvedba. Kakovost izdelave in dober dizajn sta po raziskavi, ki je bila narejena 1991 v Zahodni Nemčiji, najpomembnejša elementa pri nakupu pohištva. Slovenija si še ni uspela ustvariti slovesa države s kakovostno oblikovanimi industrijskimi izdelki, zato je uveljavitev na tujih tržiščih s primernim ekonomskim učinkom toliko težja. V Sloveniji večina lesnopredelovalnih podjetij posveča premalo pozornosti razvoju inovativnih izdelkov in uveljavljanju lastnih blagovnih znamk. V razvojnih oddelkih pohištvenih tovarn je pri nas zaposlenih precej manj kot 1 % vseh zaposlenih.

Sedanji sistemi za preizkušanje pohištva po standardiziranih metodah so lahko orientacija proizvajalcu za mehansko tehnične lastnosti izdelka, vendar pa so za potrošnika premalo uporabni, saj ta pri nakupu navadno ni seznanjen z rezultati testiranja.

Cilj

Osnovni namen naloge je bil definirati kriterije za stopenjski sistem vrednotenja sedežnega pohištva v fazi razvoja izdelka in v fazi proizvodnje. Na ta način bi se dvignila kakovostna raven izdelkov, kar bi vplivalo na večjo konkurenčnost in prepoznavnost blagovnih znamk. Poleg tega bi se zmanjšala tudi tveganost projektov. Kriteriji za vrednotenje v fazi razvoja izdelka so lahko osnova za izoblikovanje internih pravilnikov oziroma pospeševalnih programov za dvig kakovosti, osnova za izoblikovanje razvojnih smernic in osnova za vrednotenje v okviru sejmskih priznanj in znakov kakovosti.

Poleg tega je cilj naloge izoblikovanje identifikacijskega lista, ki na razumljiv in nazoren način predstavlja rezultate raziskav, opravljenih na posameznem izdelku. Potrošniku bi bili tako omogočeni primerjava in izbira glede na njegove potrebe in zmožnosti. To pa vzpodbuja zdravo konkurenco.

Slika 1: Stol Rex, zlaganje stola.
The Rex chair, folding the chair

Delovna hipoteza

Menimo, da je kompleksna kakovost odvisna od metodološko zasnovanega meddisciplinarnega razvoja izdelka s stopenjskim vrednotenjem v procesu razvoja. Z vnaprej definiranimi kriteriji in fazami razvoja je delo hitrejše in manj tvegano, saj lažje opazimo probleme in jih odpravimo. Na ta način uspemo razviti kakovostne in konkurenčne izdelke.

Menimo, da je možno izoblikovati enoten sistem vrednotenja kompleksne kakovosti izdelkov, s prepoznavnim identifikacijskim listom za posamezne izdelke. To bi omogočalo lažjo nakupno odločitev potrošnika oziroma izbiro glede na njegove potrebe in zmožnosti.

Postavljeno metodo in uporabnost identifikacijskega lista smo aplicirali na konkretnem primeru stola Rex oblikovalca Nika Kralja. Predvidevali smo, da bomo dokazali kompleksno kakovost stola Rex.

Opis dela

Raven kakovosti je odvisna od kriterijev, ki jih zadovoljuje izdelek. Zato smo si kot prioriteto nalogo zadali definiranje kriterijev. Pomembnost posameznih kriterijev se razlikuje za različne izdelke, poleg tega je odvisna od prioritete posameznika in od časa, v katerem živi.

Na osnovi postavljenih kriterijev si lahko proizvajalec izdelka določi cilje, kjer določi pomembnost posameznih kriterijev glede na cilje in vire podjetja ter glede na marketinške raziskave v zvezi z zahtevami tržišča.

Uspešna prodaja je odvisna od kompleksne kakovosti in od

seznanjenosti kupca s prednostmi izdelka. Certifikati, pridobljeni na osnovi poročil o laboratorijskem preizkušanju, predstavljajo potrdilo o ustreznosti sedežnega pohištva glede na zahteve standarda. V tem primeru pa gre za potrdilo o izpolnjevanju minimalnih zahtev, ne pa tudi o dejanskih mehansko tehničnih lastnostih izdelkov. Poleg tega preizkušanje ni obvezno, zato se ga večina proizvajalcev ne poslužuje. Na tržišču so tako naprodaj tudi izdelki, ki ne zadostijo niti minimalnim zahtevam standardov. Kupec ni seznanjen s tem kateri od izdelkov ima certifikat in kateri ne, še manj pa z dejanskimi mehansko tehničnimi lastnostmi izdelka (npr. trdnost, trajnost ...). Zato smo izoblikovali identifikacijski list, ki naj bi prikazal vse lastnosti izdelka oziroma njegovo dejansko stopnjo kakovosti.

Na konkretnem primeru stola Rex oblikovalca Nika Kralja smo definirali dejavnike, ki so vplivali na konstrukcijske značilnosti in inovativne komponente stola, s čimer smo dokazali, da je poznavanje tehnologije, materiala in zgodovinskih dejstev v pomoč pri snovanju izvirnih rešitev. S kritično analizo stola Rex smo dokazali splošno uporabnost postavljene metode in identifikacijskega lista. Visoke ocene potrjujejo tezo, da stol Rex upravičeno smatramo za simbol uspešnega domačega industrijskega oblikovanja.

Rezultati

Za uspešen razvoj so potrebni timsko delo in vnaprej definirani ter glede na stopnjo prioritnosti grupirani cilji. Doseganje zastavljenih ciljev pa ni mogoče brez verifikacij glede na postavljene kriterije. Prednosti stopenjskega vrednotenja v procesu razvoja novega izdelka so:

- zmanjša se tveganje projekta (čas, denar, ugled),
- dvig kakovosti in lažje planiranje stopnje kakovosti v skladu s cenovnim razredom oziroma ciljnim tržiščem,
- lažje in hitrejše delo (lažje opazimo probleme),
- jasna opredelitev odgovornosti in večja disciplina.

Namen naloge je bil izoblikovati tudi sistem za preizkušanje sedežnega pohištva s primerljivimi, uporabnimi in vsem razumljivimi, številčno in grafično predoločeni podatki na identifikacijskem listu. Tak identifikacijski list bi moral imeti vsak industrijsko izdelan pohištveni izdelek, kar bi omogočilo optimalno primerljivost izdelkov glede na prioritne zahteve posameznega kupca. Identifikacijski list prispeva k:

- večji zaščiti potrošnika,
- zdravi konkurenci, kar posledično vpliva na dvig kakovosti in konkurenčnosti podjetij,
- lažji uveljavitvi blagovnih znamk.

Slika 2: Detajl, oblikovalec Niko Kralj.
Detail, designer Niko Kralj